

Ärende: VN/10343/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till skärgårdslagen

Lausunnonantajan lausunto

Sammanfattning av era kommentarer för att utarbeta ett sammandrag av utlåtandena

Kommunen anser att reformen av skärgårdslagen är viktig och aktuell. Lagförslaget identifierar skärgårdens särskilda förhållanden samt behovet av att stärka skärgårdsområdenas livskraft i en föränderlig omvärld. Vi anser det särskilt viktigt att lagen betonar tryggheten av service för skärgårdens fast bosatta invånare samt beaktandet av skärgårdens särskilda förhållanden i beslutsfattandet.

Ur kommunens perspektiv är centrala teman att säkerställa skärgårdens tillgänglighet (förbindelsefartygstrafik och annan trafik), tillgången till och tillgängligheten av service i skärgården, att stödja näringsliv, turism och flerlokalt boende samt att beakta skärgårdens särskilda förhållanden i statliga stödsystem och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan stat och kommun.

Vi anser det viktigt att den nya lagen stärker den långsiktiga utvecklingen av skärgården samt möjliggör att skärgårdens särskilda förhållanden beaktas inom olika förvaltningsområden.

Ur Kimitoöns perspektiv är det särskilt viktigt att den nya lagstiftningen också identifierar den växande betydelsen av flerlokalt boende, fritidsboende samt turism och besöksnäring för skärgårdsområdenas utveckling. I många skärgårdskommuner är antalet fritidsboende flera gånger större än den fasta befolkningen, och deras betydelse för den lokala ekonomin, servicen och näringslivet är betydande. Den nya skärgårdslagen bör därför beakta flerlokalt boendes effekter i utvecklingen av skärgårdsområden, stödja en hållbar utveckling av turism och besöksnäring samt möjliggöra och uppmuntra en positiv utveckling i skärgården även ur perspektivet av säsongsbefolkningen.

Kommunen vill dessutom framhålla att förbättringen av skärgårdens natur, landskap och särskilt Skärgårdshavets tillstånd är en central förutsättning för skärgårdens livskraft. Skärgårdshavet är en grundläggande naturresurs och en central del av skärgårdens identitet, och dess ekologiska tillstånd påverkar direkt boende, näringsliv, turism och rekreation i skärgården. Därför anser vi det viktigt att de åtgärder som föreslås i skärgårdslagen också aktivt stöder vård av skärgårdens natur och kulturmiljöer samt förbättringen av Skärgårdshavets tillstånd.

Era kommentarer om 1-2 § och motiveringen till dem

Målen i lagförslaget är i huvudsak välmotiverade. Det är positivt att lagens syfte är att stärka skärgårdens livskraft och skapa förutsättningar för att bo i skärgården samtidigt som skärgårdens kultur- och naturvärden värnas.

Kimitoöns kommun anser det viktigt att lagens syfte tydligt betonar möjligheterna att bo i skärgården samt tryggandet av levnadsförhållandena för den fast bosatta befolkningen. Skärgårdens livskraft bygger framför allt på den fasta befolkningen, som upprätthåller samhällen, service och lokal kultur året runt.

En bebodd, levande skärgård är också en trygghets- och beredskapsfråga.

Samtidigt är det viktigt att identifiera skärgårdens föränderliga verksamhetsmiljö. I många skärgårdsområden är flerlokalt boende, fritidsboende samt turism och besöksnäring allt viktigare faktorer för den regionala utvecklingen. Målen i skärgårdslagen bör möjliggöra en utveckling där dessa faktorer stöder den fasta bosättningen och stärker skärgårdens livskraft året runt.

Era kommentarer om 3-6 § och motiveringen till dem

I lagförslaget definieras skärgårdsbegreppet samt skärgårdskommuner och hur skärgårdsförhållanden ska beaktas även i välfärdsområdenas verksamhet. Kimitoöns kommun anser det viktigt att definitionen av skärgårdsförhållanden tillräckligt brett beaktar skärgårdens särskilda förutsättningar, såsom trafikförbindelser, avstånd och tillgång till service.

Vi ser positivt på att både den fasta befolkningen och den säsongsvisa befolkningen, såsom fritidsboende, beaktas vid bedömningen av skärgårdsförhållanden inom välfärdsområden. Kimitoöns kommun anser att det vid fastställandet av skärgårdsöppning är mycket viktigt att säsongsbefolkningen beaktas med tillräcklig tyngd, så att skärgårdsområdenas verkliga servicebehov och befolkningsstruktur beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

I skärgårdsområden är ordnandet av service ofta betydligt dyrare än i andra områden. Därför är det viktigt att skärgårdens särskilda förhållanden beaktas även i finansieringssystemen och i planeringen av service.

Det är särskilt viktigt att kommuner och välfärdsområden kan ordna service flexibelt med beaktande av skärgårdens särskilda förhållanden.

Era kommentarer om 7-8 § och motiveringen till dem

Bestämmelserna om landsvägsfärjor och förbindelsefartygstrafik är mycket centrala för skärgården.

För skärgårdskommuner som Kimitoön är fungerande trafikförbindelser en grundläggande förutsättning för permanent boende, tillgång till service och för näringsverksamhet.

Vi anser det viktigt att servicenivån på landsvägsfärjor och förbindelsefartygstrafiken tryggar skärgårdsinvånarnas möjligheter att röra sig i vardagen och att trafiken planeras långsiktigt.

Vid utvecklingen av den vattenburna trafiken bör även behoven inom skärgårdens företagande, turism och besöksnäring beaktas, eftersom dessa i många skärgårdsområden utgör en central del av den lokala livskraften.

Kimitoöns kommun och dess skärgårdsråd anser det viktigt att förbindelsefartygstrafiken förblir avgiftsfri och att servicenivån tryggar invånarnas vardagliga rörlighet.

Era kommentarer om 9-10 § och motiveringen till dem

Målet i lagförslaget att beakta skärgårdens särskilda förhållanden i planering och beslutsfattande är mycket välkommet. Kommunen anser att utvecklingen av skärgårdens livskraft bör ses som en central del av den regionala utvecklingen.

Kommunen ser positivt på att paragrafen lyfter fram flera praktiska metoder för att beakta skärgårdens särdrag i beslutsfattandet, såsom konsekvensbedömning av skärgårdseffekter, hörande av skärgårdsdelegationen samt upprättande av lokala skärgårdsprogram.

Kommunen vill särskilt betona betydelsen av konsekvensbedömningar för skärgården. Skärgårdsförhållanden bör systematiskt beaktas inom olika förvaltningsområden så att skärgårdsområdenas särskilda förutsättningar – såsom tillgänglighet, långa avstånd och särskilda kostnader för serviceproduktion – beaktas tillräckligt.

Vi anser också att kommuner bör ha möjlighet att utarbeta lokala skärgårdsprogram som stödjer en långsiktig utveckling av skärgården och bidrar till att skärgårdsförhållanden beaktas i lokalt beslutsfattande samt inrätta egna organ med ansvar för skärgårdsfrågor som ett led i beslutsfattandet.

Vid utvecklingen av skärgårdsområden bör även skärgårdens föränderliga befolkningsstruktur beaktas. I många skärgårdsområden utgör den fasta befolkningen, flerlokalt boende och turism tillsammans grunden för områdets livskraft.

I många skärgårdsområden mångdubblas befolkningen under sommaren genom fritidsboende och turister. Detta ökar behovet av service och infrastruktur men skapar samtidigt möjligheter för det lokala näringslivet.

Vi anser det viktigt att lagförslaget identifierar hur skärgårdens särskilda förhållanden påverkar näringslivets verksamhetsförutsättningar.

I skärgårdsområden möter företagande ofta särskilda utmaningar såsom långa avstånd, logistiska kostnader och säsongvariationer i efterfrågan. Av dessa skäl bör skärgårdens särskilda förhållanden tydligt beaktas i stödpolitiken och i olika utvecklingsåtgärder inom olika förvaltningsområden.

Kommunen framhåller att centrala sektorer i utvecklingen av skärgårdens näringsliv är turism och besöksnäring, skärgårdsrelaterade tjänster, småföretagande, lokala näringar samt den blå ekonomin i ett bredare perspektiv.

Flerlokalt boende och fritidsboende skapar dessutom en betydande efterfrågan på lokala tjänster och företagande. Därför bör utvecklingsåtgärder i skärgårdsområden också stödja möjligheterna som dessa fenomen skapar på ett hållbart sätt.

Era kommentarer om 11-12 § och motiveringen till dem

Målen i lagförslaget för att utveckla skärgårdens livskraft är välmotiverade.

Kimitoöns kommun anser att skärgårdspolitiken bör stödja en utveckling där permanent boende och flerlokalt boende samt turism och besöksnäring stärker varandra.

Kommunen anser det viktigt att skärgårdslagstiftningen möjliggör finansiering för vård och bevarande av skärgårdens natur, landskap och kulturmiljöer.

Skärgårdens landskap, traditionella kulturmiljöer och byggnadsbestånd utgör en central del av skärgårdens identitet och attraktionskraft. Bevarandet av dessa värden förutsätter ofta aktiv skötsel och långsiktig finansiering.

Vi ser positivt på att bidrag kan beviljas både till kommuner och till lokala föreningar, stiftelser och andra aktörer. Lokala sammanslutningar och föreningar har ofta en central roll i vården av skärgårdens kulturmiljöer och landskap.

Kommunen betonar dock att finansieringen bör vara tillräcklig och långsiktig, så att vården av värdefulla kultur- och landskapsområden i skärgården kan genomföras planmässigt.

Dessutom är det viktigt att beakta att vården av skärgårdens kulturmiljöer och landskap ofta också hänger samman med det lokala näringslivet, turismen samt skärgårdens attraktionskraft som boende- och besöksmiljö. På så sätt kan stödformerna samtidigt främja både miljöskydd och skärgårdens livskraft.

Kommunen vill dessutom framhålla att förbättringen av skärgårdens natur, särskilt Skärgårdshavets tillstånd är en central förutsättning för skärgårdens livskraft. Skärgårdshavet är en grundläggande naturresurs och en central del av skärgårdens identitet, och dess ekologiska tillstånd påverkar direkt boende, näringsliv, turism och rekreation i skärgården. Därför anser vi det viktigt att de åtgärder som föreslås i skärgårdslagen också aktivt stöder vård av skärgårdens natur samt förbättringen av Skärgårdshavets tillstånd.

Era kommentarer om 13-14 § och motiveringen till dem

Skärgårdsdelegationen är ett viktigt samarbetsorgan för utvecklingen och uppföljningen av skärgårdspolitiken.

Kommunen anser det viktigt att skärgårdskommunerna har tillräcklig representation i delegationen, att olika skärgårdsområden är jämlikt representerade och att delegationen fungerar som ett aktivt samarbets- och diskussionsforum.

Dessutom vore det viktigt att delegationen i sitt arbete också beaktar skärgårdskommunernas praktiska utvecklingsbehov samt perspektiven från skärgårdens näringsliv.

Era kommentarer om konsekvenser (kapitel 4.2 Huvudsakliga konsekvenser)

-

Era kommentarer om allmänna motiveringarna (kapitlen 1-12, bortsett från kapitlen 4.2 Huvudsakliga konsekvenser och 7 Specialmotivering)

De allmänna motiveringarna i lagförslaget beskriver väl skärgårdens förändrade verksamhetsmiljö och dess betydelse för Finland. Kommunen framhåller att det centrala i utvecklingen av skärgårdsområden är att trygga livsbetingelserna för skärgårdens fast bosatta befolkning, samtidigt som man tillvaratar nya utvecklingstrender såsom ökningen av flerlokalt boende samt betydelsen av turism och besöksnäring.

Skärgårdens livskraft bygger framför allt på den fasta befolkningen, som upprätthåller gemenskaper, service och lokal kultur året runt. Samtidigt skapar flerlokalt boende, fritidsboende och turism betydande möjligheter att stärka den lokala ekonomin, efterfrågan på service och företagsverksamheten i skärgårdsområdena.

Kommunen anser att den nya skärgårdslagen bör skapa förutsättningar för en utveckling där permanent boende, flerlokalt boende och turism stöder varandra och stärker skärgårdens livskraft året runt.

Detta förutsätter bland annat fungerande och tillförlitliga trafikförbindelser, tillräcklig infrastruktur och utnyttjande av digitalisering, flexibla lösningar för ordnande av service med beaktande av skärgårdsförhållandena samt stöd för utvecklingen av företagsverksamhet, turism och besöksnäring.

Skärgården är en viktig del av Finlands regionala mångfald och kulturarv. Att trygga dess livskraft förutsätter en långsiktig och helhetsbetonad skärgårdspolitik där både den fasta befolkningen och skärgårdens säsongsvisa användargrupp beaktas.

Era kommentarer om utkastet till statsrådets förordning om skärgårdsdelegationen

Skärgårdsdelegationen är ett viktigt samarbetsorgan för utvecklingen av skärgårdspolitiken. Kimitoöns kommun anser det viktigt att skärgårdskommunerna har tillräcklig representation i delegationen, att

delegationens roll i samordningen av skärgårdspolitiken är tydlig och att delegationen fungerar som ett aktivt diskussions- och samarbetsforum.

Dessutom vore det viktigt att delegationen i sitt arbete också beaktar skärgårdskommunernas praktiska utvecklingsbehov samt näringslivets perspektiv.

I den nya skärgårdslagen är det nödvändigt att känna igen Kimitoöns och de andra kustkommunernas strategiska och geopoliska position: att trygga trafikförbindelser, service,

beredskap och investeringar är en del av den nationella säkerhets- och försörjningsberedskapspolitiken.

Strandberg Erika
Kimitoöns kommun

Sundberg Daniela
Kemiönsaaren kunta - Kommunstyrelse